

## **Előterjesztés és tájékoztató a Balaton-felvidéki kultúrtáj világörökségi várományos helyszínné válás aktuális feladatairól, a térségben megvalósuló tervezett tevékenységekről**

### **Előzmények**

A Tanács 2015. szeptember 18-i ülésén tárgyalta a Balaton Világörökségéért Alapítvány által előkészített, a Balaton-felvidéki kultúrtáj világörökségi várományos helyszín ügyéről (a világörökségi helyszín cím elérése érdekében), a jogszabályi környezetről, a teendő lépésekről szóló előterjesztést.

Az előterjesztés tárgyalása során a Tanács tájékozódott a világörökségi törvény szabályozásáról, módosításáról, és a világörökségi helyszín cím megszerzéséhez szükséges feladatokról.

Az előterjesztés tárgyalása során a BFT az alábbi feladatokat határozta meg a munkaszervezete részére:

- dolgozza ki a Balaton-felvidéki Világörökség Várományos Gondnokság felállításához szükséges lépéseket és készítsen javaslatot a megfelelő szervezeti felépítés kialakítására, valamint tárja fel a finanszírozás potenciális forrásait;
- szervezzen Világörökségi Fórumokat, amelyek keretében sor kerülhet az érintettek (önkormányzatok, gazdasági szereplők, civil szervezetek, lakosság, stb.) hiteles tájékoztatására, a cím elnyeréséből fakadó előnyök, kötelezettségek és lehetőségek megismertetésére.

### **Világörökségi Várományosi Gondnokság felállításához kapcsolódó feladatok**

A Balaton Fejlesztési Tanács 2016. év során kérelmet nyújtott be a Világörökségi Gondnokság felállítására, melyet a Miniszterelnökség elbírált és válaszában – a Világörökségről szóló 2011. évi LXXII. törvény 5. § e) pontja alapján – a kérelmet elutasította, mivel gondnokságot kizárólag a Világörökség Jegyzékbe jelölendő (vagyis az UNESCO felé történő felterjesztésre kormány-döntéssel kiválasztott) helyszín esetében lehet jelölni.

A várományosi helyszínek ötévente való aktuális felülvizsgálata legutóbb 2015-ben lezárult, annak eredményeként a korábbi kötelezettség vállalásokra tekintettel a „Római birodalom határai, a dunai limes magyarországi szakasza” Világörökségi Várományos helyszín felterjesztése van folyamatban. A „Balaton-felvidéki kultúrtáj” esetében gondnokság kijelölésére nincs mód.

A Gondnoksági kijelölés a fenti indok alapján nem valósítható meg, így a munkaszervezeten belüli önálló szervezeti egység felállítását sem tartjuk indokoltnak.

A téma fontosságára való tekintettel a várományosi helyszín téma folyamatos gondozását a munkaszervezet – a Tanács által biztosított működési forrása terhére - folytatja.

A Balaton-felvidéki kultúrtáj világörökségi helyszínné válása érdekében kiemelkedő szerepet játszik a Balaton Világörökségéért Alapítvány, így valamennyi – a témához kapcsolódó tevékenységünket – az Alapítvánnyal együttműködve, egyeztetve végezzük.

Az elvégzett feladatok:

- A Világörökségi várományos helyszínnel kapcsolatosan információs anyagokat készítettünk, melyet a BFT weboldalán és a hirbalaton.hu weboldalon helyeztünk el. (<http://www.balatonregion.hu/vilagorokseg> és <http://hirbalaton.hu/vilagorokseg/>)
- A várományosi helyszínnel kapcsolatosan az UNESCO részére szükséges összehasonlító dokumentumot elkészítettük, a Forster Központ Világörökségi Főosztály részére megküldtük.
- Részt vettünk az MTA Veszprémi Területi Bizottsága által szervezett rendezvényen, „A Balaton-felvidéki (Kültúrtáj) mint az UNESCO Világörökségi Helyszín cím várományosa” címmel, melynek előadói a Balaton Világörökségéért Alapítvány kurátorai voltak.
- Világörökség témakörében konferencia szervezése  
**Világörökségi Várományos listától a Világörökségi Helyszínné válásig, konferencia** (2015. november 25.)

A konferencia foglalkozott

- A „Balaton-felvidéki kultúrtáj” Világörökségi Várományos helyszín 2013. őszétől a 2014. teléig tartó szakmai felülvizsgálatának történetével,
- A Tokaji Világörökségi Helyszín cím elnyerését követő tapasztalatokkal, a Világörökség Gondnokság tevékenységeivel,
- „Örökségünk a Fertő-táj” címmel a határon átnyúló örökség kezelése kapcsán felmerülő tapasztalatokkal, problémákkal,
- Kerekasztal beszélgetés keretében a Világörökség kulturális gazdaság hasznai, előnyök, köztöttségek témakörével,
- A balatoni borászat lehetőségeivel a Világörökség cím tükrében
- A természetvédelmi lehetőségekkel a Világörökségi helyszín vonatkozásában, és
- „A Balaton-felvidéki kultúrtáj” – a Világörökségi Várományos Helyszínből a Világörökségi Helyszínné válás konkrét feladataival.

A konferencián részt vettek az érintett települések, a térség szakmai és területfejlesztés szervezetei, országos szakmai szervezetek.

- Balaton-felvidék világörökség várományosi helyszín fejlesztésének koordinálása –  
 A világörökségi helyszín fejlesztésére irányuló projekt a GINOP forrás (pályázat) keretében tud megvalósulni. A GINOP Irányító Hatóság kezdeményezésére részt vettünk a pályázat szakmai feltételrendszerének egyeztetésében. Ezzel párhuzamosan, a pályázati lehetőség GINOP ÉFK szerinti ütemezéséhez kapcsolódóan 2016. nyarán egyeztetést kezdeményeztünk az érintett önkormányzatokkal a tervezett fejlesztés szakmai tartalmának, céljának, eredményének meghatározása, kidolgozása céljából.  
 A projekt tartalmának második körös egyeztetésre az Magyar Turisztikai Ügynökséggel (MTÜ) közös szervezésében került sor, melynek eredményeként kirajzolódott a fejlesztési igény. Az egyeztetésen megfogalmazott fő fejlesztési irány a várak, vallási örökség és a kapcsolódó a kulturális értékek megóvása lenne, turisztikai hasznosításuk kialakításával, fejlesztésével.  
 Ezzel párhuzamosan elkészült a jogszabályban meghatározott várományosi helyszín pontos térképi megjelenítése.

- A Balaton-felvidéki kultúrtáj világörökségi helyszínné válása érdekében a Balaton Világörökségéért Alapítvány által végzett további tevékenységek:
  - Az UNESCO megalapításának 70. évfordulóján, az MTA-n rendezett Ünnepi Ülésen az Alapítvány tájékoztatást adott a Balaton-felvidéki (kultúrtáj) világörökségi várományos helyszínről szóló Keszthelyi nyilatkozatról, melyet az UNESCO Magyar Nemzeti Bizottság elnöke dr. Réthelyi Miklós úr támogatott.
  - Parlament Fenntartható Fejlődési Bizottság ülésén a BFT munkaszervezete előadást tartott a Balaton Fejlesztési Stratégiájáról, ezt egészítette ki a Balaton Világörökség ügyével Bencsik János alelnök úr.
  - Kárpát-medence Veszprémi konferenciáján a „Balaton-felvidék fenntarthatóság eszköze a világörökség cím megszerzése révén” címmel előadás hangzott el. Az előadás anyaga a konferenciáról megjelent könyvben is megtalálható.
  - Megkezdte az Alapítvány a Balaton-felvidéki (Kultúrtáj) világörökségi várományos helyszín felületén érintett önkormányzatokkal a Gondokságot helyettesítő organizáció kialakításának előkészítését a Miniszterelnökségtől kapott útmutatás alapján.
  - A Veszprém megyei önkormányzat Partner tartományában lévő Wachau völgy világörökségi helyszínnel való szorosabb szakmai kapcsolat kialakítása érdekében a Főjegyző úrral az Alapítvány egyeztetett.
  - Kezdeményezte a világörökségi várományos helyszín területén lévő értékek felterjesztését az Országos Értéktárba.
  - Az MTA Veszprémi Területi Bizottsága által szervezett rendezvényen, „A Balaton-felvidéki (Kultúrtáj) mint az UNESCO Világörökségi Helyszín cím várományosa” címmel előadást tartottak a Balaton Világörökségéért Alapítvány kurátorai.

**Balatoni Integrációs Kft. a 2016-2017 évi tevékenysége során a folytatni kívánja a világörökségi cím elnyeréséhez kapcsolódó alábbi előkészítő feladatokat:**

- Szakmai fórumok szervezése az érintett tulajdonosok, önkormányzatok, a kulturális és természeti örökség védelmével foglalkozó tudományos, szakmai és civil szervezetek, továbbá világörökségi szakértői team részvételével.
- A Balaton-felvidéki kultúrtáj világörökségi várományos helyszín fejlesztésére vonatkozó pályázat előkészítése, beadása.
- A világ kulturális és természeti örökségének védelmével kapcsolatos nemzetközi együttműködésekben/projektekben való részvétel.
- A világörökségi és a világörökségi várományos helyszínek tématerületen működő, a világörökségi helyszín kiemelkedő egyetemes értékeinek megőrzésével, bemutatásával, turizmusának fejlesztésével foglalkozó szervezetekkel történő kapcsolattartás, együttműködés.
- A Világörökség Törvény Balaton Kiemelt Üdülőkörzetre vonatkozó aktualitásainak figyelemmel kísérése.

Siófok, 2016. szeptember 14.

Dr. Molnár Gábor, ügyvezető igazgató  
Balatoni Integrációs Közhasznú Nonprofit Kft.

Készítette: Fekete-Páris Judit, Péterffy Ilona

**...../2016 (10.07) BFT határozat**

A Balaton Fejlesztési Tanács a Balaton-felvidéki kultúrtáj világörökségi várományos helyszínné válás aktuális feladatairól, a térségben megvalósuló tervezett tevékenységekről szóló előterjesztést és tájékoztatót elfogadja.

Felelős: Dr. Molnár Gábor, ügyvezető igazgató

Határidő: azonnal